

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 280/2026-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Radomír Bžán, s.r.o., Námestie Ľudovíta Štúra 2, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/162/2020-744 z 26. marca 2024 a proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/32/2024 z 30. septembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. decembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) označenými rozhodnutiami všeobecných súdov v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku, ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ (spolu s ďalšími žalobcami) sa podanou žalobou domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku sp. zn. V-59/2009 z 19. decembra 2011, ktorým Rozhodcovský súd Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory (ďalej len „rozhodcovský súd“) zaviazal žalobcov zaplatiť žalovanému ([REDAKOVANÉ]) spoločne a nerozdielne 1 405 690,15 eur s príslušenstvom z titulu ručenia za záväzky spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „AQUADOL“); tie jej vyplynuli zo zmluvy o finančnom lízingu uzavretej 7. júna 2006 medzi žalovaným (ako lízingovým prenajímateľom) a spoločnosťou AQUADOL (ako lízingovým nájomcom), ktorej predmetom bolo financovanie kúpy plniacej linky.

3. Po vykonanom prieskume (ne)existencie dôvodov na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“) súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobe nie je možné vyhovieť a rozsudkom č. k. 27Cb/8/2012-604 z 30. januára 2020 žalobu zamietol.

4. Žalobcovia podali proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie, o ktorom rozhodol odvolací súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a popri tom zdôraznil obmedzenosť prieskumu rozhodcovských rozsudkov v rámci taxatívnych dôvodov v § 40 zákona o rozhodcovskom konaní spočívajúcich v dodržiavaní zákonnosti. Najprv vyhodnotil odvolacie dôvody v ich celosti ako také, ktoré majú v prevažnom rozsahu charakter argumentácie vo veci samej, v snahe ich subsumovať pod dôvody zrušenia rozhodcovského rozsudku, a potom sa jednotlivito vysporiadal s každou z nich.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu žalobcovia podali dovolanie podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktoré najvyšší súd napadnutým rozsudkom ako nedôvodné zamietol podľa § 448 CSP.

5.1. Vo vzťahu k námietke absolútnej neplatnosti ručiteľských vyhlásení [§ 40 ods. 1 písm. c) zákona o rozhodcovskom konaní] najvyšší súd vyhodnotil úvahy odvolacieho súdu o (ne)platnosti ručiteľských vyhlásení a rozhodcovskej doložky ako nadbytočné, ak už vyslovil kľúčový záver o neprípustnosti tejto námietky z dôvodu, že žalobcovia neuplatnili námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu pre neplatnosť rozhodcovskej zmluvy postupom podľa § 21 ods. 2 tohto zákona včas.

5.2. Najvyšší súd nevzhladol ani porušenie rovnosti v rozhodcovskom konaní [§ 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní] z dôvodu nedoručenia listiny (dohody o demontáži predmetu lízingu) na vyjadrenie žalobcom, na ktorej rozhodcovský súd nezaložil svoje rozhodnutie; vychádzal pritom z poňatia konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku ako krajného prostriedku nápravy a z aktuálnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu (I. ÚS 163/2022) vo vzťahu k princípu kontradiktórnosti konania, a preto sa priklonil k menej formalistickému nahliadaniu na porušenie § 26 ods. 5 druhej vety zákona o rozhodcovskom konaní.

5.3. K námietke vyňatia arbitrability sporu prejednávaneho v rozhodcovskom konaní podľa § 1 ods. 3 písm. d) zákona o rozhodcovskom konaní [§ 40 ods. 1 písm. a) zákona o rozhodcovskom konaní] najvyšší súd považoval za podstatné, že vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka (spoločnosť AQUADOL) nemá vplyv na ručiteľský záväzok, a preto nevidel v danej veci relevantnú súvislosť medzi konkurzným konaním a rozhodcovským konaním, ktorého prieskum realizovali súdy nižších inštancií na základe žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v rámci svojej sťažostnej argumentácie označil závery krajského súdu a najvyššieho súdu za arbitrárne, a tým porušujúce ním označené práva podľa ústavy a dohovoru. Svoju sťažostnú argumentáciu vystaval na troch relatívne samostatných námietkach reflektujúcich jednotlivé zákonné dôvody zrušenia rozhodcovského rozsudku.

7. Tou prvou je námietka o (absolútnej) neplatnosti ručiteľských vyhlásení z dôvodu absencie súhlasu jedného z manželov podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na podporu svojich

tvrdení citoval judikatúru ústavného súdu (sp. zn. I. ÚS 26/2010, sp. zn. III. ÚS 588/2021). Sťažovateľ zastáva názor, že krajský súd arbitrárne posúdil posudzovanú otázku a opomenul pritom ním poukázané právne názory ústavného súdu. Najvyšší súd svojvoľne prehodnotil nesprávny názor krajského súdu ako nadbytočný. Odmietnutie meritórneho prieskumu nastolenej otázky najvyšším súdom v plnej miere nezodpovedá tomu, ako k tejto otázke pristúpil krajský súd, čo podľa sťažovateľa zakladá arbitrárnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu.

8. Druhá námietka súvisí s otázkou vyňatia arbitrability. Sťažovateľ najprv najvyššiemu súdu vytyka opomenutie skutočnosti, že krajský súd nereagoval na námietky žalobcov (spor „vzniknutý“ v priebehu konkurzného konania) a operoval s úplne odlišnou terminológiou (spor „vyvolaný“ konkurzom), čím svojvoľne zjednotil rôzne právne pojmy bez akéhokoľvek relevantného odôvodnenia. Preto považuje odmietnutie dovolania v časti namietaného nedostatku odôvodnenia za arbitrárne a neodôvodnené. Súčasne namieta aj nesprávne právne posúdenie, ktoré považuje za neudržateľné už len preto, že najvyšší súd označil za rozhodujúcu takú skutočnosť (súvislosť medzi konkurzným konaním a sporom, ktorý vznikne v priebehu konkurzného konania), ktorú krajský súd ani len neposudzoval a ktorú ani žalobcovia netvrdili. Ďalej opisuje jednotlivé skutočnosti (zánik pohľadávky žalovanej pre jej úspešné popretie správcom bez toho, aby sa žalovaný v incidenčnom konaní domáhal jej pravosti), ktoré potvrdzujú uvedený súvis.

9. Sťažovateľ ďalej tvrdí, že v rozhodcovskom konaní bol porušený princíp rovnosti z dôvodu nedoručenia listinného dôkazu a odopretia možnosti sa k nemu vyjadriť. Právny názor, podľa ktorého ak súd na určitom dôkaze priamo nezaložil svoje rozhodnutie, jeho nedoručenie druhej strane automaticky nemôže znamenať porušenie princípu rovnosti, je podľa sťažovateľa nesprávny. Argumentuje aj tým, že zohľadnenie významu či povahy nedoručeného dôkazu sa nemôže redukovať iba na to, či na tom-ktorom dôkaze bolo rozhodnutie priamo založené. Vysvetľuje, že aj takýto dôkaz môže mať pre protistranu význam, keďže informácie z neho vyplývajúce môžu viesť k procesnej obrane významne spochybňujúcej tvrdenia žalobcu. Krajskému súdu aj najvyššiemu súdu vytyka, že nepristúpili k relevantnému posúdeniu uvedeného dôkazu v zmysle intencií nimi v rozsudku uvádzaných.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd sa najskôr zaoberal tým, či má právomoc preskúmať obidva napadnuté rozhodnutia. Vo vzťahu k porušeniu práv sťažovateľa rozsudkom krajského súdu treba uviesť, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

11. Sťažovateľ mal možnosť podať proti namietanému rozsudku krajského súdu dovolanie najvyššiemu súdu. Takéto dovolanie aj podal a bolo o tom rozhodnuté napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol z dôvodu neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d)

zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

12. Predmetom konania o ústavnej sťažnosti je preskúmanie opodstatnenosti argumentácie sťažovateľa, ktorou namieta arbitrárnosť záverov vyplývajúcich z rozsudku najvyššieho súdu. Predmetom konania pred všeobecnými súdmi bol prieskum rozhodcovského rozsudku z pohľadu existencie tvrdených dôvodov na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní, a to s ohľadom na rozhodné skutkové okolnosti sťažovateľovej veci. Ústavný súd sa povahe rozhodcovského konania, účelu inštitútu zrušenia rozhodcovského rozsudku a vzťahu medzi konaním pred rozhodcovským súdom a konaním pred všeobecnými súdmi vo svojej judikatúre venoval už skôr napr. v uznesení sp. zn. I. ÚS 138/2024 z 13. marca 2024 (a v bodoch 12 až 15 odkázal na ďalšie vlastné rozhodnutia, *pozn.*). Súdciac podľa myšlienkového pôdorysu napadnutého rozsudku najvyššieho súdu (napr. body 36, 66), sú východiskové úvahy všeobecných súdov, ktoré obsahovo korešpondujú s judikatúrou ústavného súdu, sťažovateľovi známe, a preto ich nebude na tomto mieste nadbytočne opakovať.

13. Žalobcovia (sťažovateľ a nevynímajúc) v priebehu dovolacieho konania uplatnili námietky hmotnoprávneho charakteru (absolútna neplatnosťou ručiteľských vyhlásení), ale aj procesnej povahy (porušenie princípu rovnosti v rozhodcovskom konaní, non-arbitrabilita sporu v rozhodcovskom konaní). Z kompozície napadnutého rozsudku vyplýva, že najvyšší súd sa s vymedzenými dovolacími námietkami vysporiadal najprv z pohľadu vady zmätočnosti a následne aj nesprávneho právneho posúdenia. Úlohou ústavného súdu je v konfrontácii so sťažnostnými námietkami posúdiť, či najvyšší súd v napadnutom rozsudku dostatočným, a teda ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil svoj záver o zamietnutí dovolania ako nedôvodného.

14. Najprv je však potrebné sa vyjadriť ku charakteru zásadných sťažnostných námietok a vyvodiť z nich niekoľko zásadných poznámok; v prvom rade ústavný súd vyhodnotil, že sťažnostná argumentácia je orientovaná prioritne na bežnú skutkovú a právnu polemiku pri posudzovaní existencie zákonných dôvodov na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ďalej spozoroval, že sťažovateľ zastáva pri každej z predložených námietok príliš doslovný až formálny prístup, ktorým odôvodňuje porušenie práva na spravodlivý proces, čím odvádza pozornosť od podstatných a pre vec rozhodujúcich dôvodov vyjadrených v rozsudku najvyššieho súdu.

III.1. K otázke neplatnosti ručiteľských vyhlásení:

15. Ako príklad možno uviesť sťažnostnú námietku o absolútnej neplatnosti ručiteľských vyhlásení, v rámci ktorej (s argumentačnou podporou judikatúry ústavného súdu) tvrdil, že aj ručiteľské oprávnenie jedného z manželov môže podliehať požiadavke súhlasu druhého manžela. Arbitrárnosť rozhodnutí mala byť spôsobená tým, že všeobecné súdy v rozhodnutiach konštatujú dva odlišné dôvody na nevyhovenie žaloby z dôvodu podľa § 40 ods. 1 písm. c) zákona o rozhodcovskom konaní; na jednej strane odvolací súd nesprávne a bez zohľadnenia judikatúry ústavného súdu uviedol, že za právne úkony týkajúce sa spoločných vecí nepovažuje ručiteľský záväzok, a následne najvyšší súd konštatoval nadbytočnosti tejto úvahy odvolacieho súdu, hoci bola súčasťou odôvodnenia potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu.

16. S prihliadnutím na podstatnú a sťažovateľom nespochybnenú skutkovú okolnosť o neuplatnení námietky nedostatku právomoci rozhodcovského súdu postupom podľa § 21 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní ústavný súd v zásadnej zhode s najvyšším súdom hodnotí, že závery a úvahy o otázke neplatnosti ručiteľských vyhlásení v rozsudku krajského súdu (v bode 37) sú naozaj nadbytočné a konanie zaťažili novými odbočkami. Táto skutočnosť však nezakladá vadu zmätočnosti (por. bod 42 napadnutého rozsudku) a o to viac už ani porušenie namietaných práv sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru, a preto ústavný súd považuje námietku o arbitrárnom odmietnutí dovolania v časti námietky o neplatnosti ručiteľských vyhlásení za nedôvodnú.

17. Ďalej ústavný súd nad rámec poznamenáva, že z ústavnej sťažnosti nespozoroval ani náznak, že by sťažovateľ akokoľvek namietal uvedený nosný skutkový záver všeobecných súdov, resp. že by argumentoval dôvodmi, pre ktoré by objektívne nemohol včas uplatniť námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu už v rozhodcovskom konaní. Ako to vyplýva aj z odbornej literatúry, nie je z hľadiska procesnej ekonómie účelné, aby prebehlo celé rozhodcovské konanie a aby si jeden z účastníkov pre prípad neúspechu vo veci samej držal „v zálohe“ námietku nedostatku právomoci, ktorú by potom vzniesol v žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku (*Gyárfáš, J., Števček, M. a kol. Zákon o rozhodcovskom konaní. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck. 2016. s. 301.*).

III.2. K námietke vyňatia arbitrability:

18. Sťažovateľ ďalej argumentoval arbitrárnym odmietnutím dovolania v časti, v ktorej argumentoval v prospech vyňatia arbitrability sporu prejednávaneho v rozhodcovskom konaní. Sporným v danej veci je preto výklad § 1 ods. 3 písm. d) zákona o rozhodcovskom konaní. Sťažovateľ zastáva názor, že by veriteľovi (žalovanému v tomto konaní, *pozn.*) malo byť znemožnené uplatňovať pohľadávku voči ručiteľom na rozhodcovskom súde, keďže ide o spor, ktorý vznikol v priebehu konkurzného a reštrukturalizačného konania. Naopak, všeobecné súdy považovali za non-arbitrabilné tie spory, ktoré boli vyvolané konkurzom, a keďže najvyšší súd nevzhladol v konkrétnych okolnostiach veci súvislosť medzi konkurzným a reštrukturalizačným konaním a sporom, ktorý vznikol v jeho priebehu, nepovažoval široký výklad tohto ustanovenia za vhodný.

19. Ústavný súd si je vedomý spornosťou výkladu tohto ustanovenia, najmä pokiaľ ide o prípad, keď veriteľ (žalovaný) na základe rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej pred úpadkom uplatnil v priebehu konkurzného a reštrukturalizačného konania pohľadávku voči ručiteľom (žalobcom). Sťažovateľom preferovaný jazykový (doslovný, gramatický) výklad tejto právnej normy ako prvotné priblíženie sa k aplikovanému právu naznačuje, že všetky spory vzniknuté v priebehu konkurzného a reštrukturalizačného konania by mali byť non-arbitrabilné. Jazykový výklad však sám osebe nemôže viesť ku konečnému interpretačnému záveru. Tak ako na to poukázal aj najvyšší súd (bod 68), všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením, ale môže a musí sa od neho odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov (m. m. nález Ústavného soudu České republiky sp. zn. PL. ÚS 21/96).

20. V okolnostiach danej veci sa preto vynára základná otázka, či je s ohľadom na skutkové a právne okolnosti danej veci účelné, resp. zodpovedajúce účelu zákona o rozhodcovskom konaní,

aby v konkurze automaticky došlo k zneplatneniu rozhodcovskej zmluvy ako súkromnoprávneho inštitútu, ktorou sa strany slobodne a vážne rozhodnú riešiť spory v rozhodcovskom konaní.

21. Ústavný súd najskôr nahliadol do dôvodovej správy k § 1 ods. 3 zákona o rozhodcovskom konaní, ktorým sa negatívne určuje, ktoré spory nemôžu byť predmetom konania z dôvodu osobitného významu vo veci samej, a poukazuje na pasáž týkajúcu sa osobitne písmena c) a d): „*Spory súvisiace s výkonom rozhodnutí alebo súvisiace s konkurzným a vyrovnávacím konaním, sú bezprostredné zviazané s týmito konaniami, v ktorých autoritatívne rozhoduje všeobecný súd. Z hľadiska ich hladkého priebehu nie je možné zveriť rozhodovanie sporov, vzniknutých počas trvania konania a s ním nejakým spôsobom prepojených, rozhodcovskému súdu.*“ (podčiarknutie vykonané ústavným súdom, pozn.) (por. aj Gyárfáš, J., Števček, M. a kol. Zákon o rozhodcovskom konaní. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 16.).

22. Obdobný prístup zvolil v rámci súdnej kontroly rozhodcovského rozsudku aj najvyšší súd, keď skúmal súvislosť, a teda prepojenosť konkurzného konania vedeného proti dlžníkovi AQUADOL (za záväzky ktorej ručili žalobcovia) a sporom vedeným pred rozhodcovským súdom (bod 60). Naznačenú súvislosť však nevzhladol práve preto, že vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka nemôže mať vplyv na existenciu alebo vymáhateľnosť tohto dlhu od ručiteľov (bod 61). V tejto súvislosti možno poukázať aj na bod 32 napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý taktiež konštatoval, že ani prípadný zánik pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi by v prejednávanej veci nespôsobil zánik ručiteľského záväzku žalobcov. Preto nie je relevantný sťažnostný argument o neudržateľnosti odmietnutia dovolania v časti nesprávneho právneho posúdenia, keďže krajský súd riešil žalobcami nastolenú otázku možného zániku záväzku žalobcov ako ručiteľov a najvyšší súd naň kontextuálne nadviazal.

23. Ústavný súd vychádzajúci z gramatického znenia § 1 ods. 3 písm. d) zákona o rozhodcovskom konaní si je vedomý obmedzenej arbitrability v prípade konkurzu a reštrukturalizácie. Súčasne treba dodať, že zákonom predpokladané obmedzenie by v prípade vzniku sporu v priebehu konkurzu a reštrukturalizácie nemalo byť absolútne (por. bod 62 napadnutého rozsudku najvyššieho súdu), ale v súlade s explicitne vyjadrenou vôľou zákonodarcu (por. bod 21 tohto uznesenia) treba na účely vyhodnotenia non-arbitrability sporu prejednávaneho sporu v rozhodcovskom konaní zohľadniť aj relevantnú súvislosť medzi konkurzným konaním a sporom vedeným pre rozhodcovským súdom.

24. Na základe uvedených dôvodov nie je sťažovateľom nastolená polemika o svojoľnom zjednotení rôznych pojmov (spory vzniknuté, či spory vyvolané konkurzom) relevantná, keďže v súlade s účelom zákona o rozhodcovskom konaní je opodstatnené rozlišovať, či v tom-ktorom rozhodcovskom spore existuje také relevantné prepojenie s konkurzom, pre ktoré je nevyhnutné, aby o tom rozhodoval všeobecný súd (napr. typicky incidenčné spory), alebo také prepojenie absentuje a spor možno prejednať v rozhodcovskom konaní. Rovnako v súlade s účelom tohto zákona nie je a nemôže byť prípustná automatická delimitácia zmluvnej voľnosti strán podriaďiť riešenie sporov rozhodcovskému konaniu. Konkrétne okolnosti tejto veci, tak ako to vyhodnotili všeobecné súdy, ani podľa názoru ústavného súdu nevyklúčujú uskutočnenie rozhodcovského konania a možnosť veriteľa uplatniť svoje nároky (v záujme uspokojenia svojej pohľadávky) voči ručiteľom.

25. Ústavný súd preto uzatvára, že najvyšším súdom vykonaný zúžený výklad § 1 ods. 3 písm. d) zákona o rozhodcovskom konaní, pod ktorého rozsah nepatrí spor vzniknutý v priebehu konkurzného a reštrukturalizačného konania, ak ide o pohľadávku veriteľa uplatňovanú voči ručiteľom, ktorý zrozumiteľne, dostatočne a preskúmateľne odôvodnil nedostatkom relevantnej súvislosti medzi konkurzným konaním vedeným proti dlžníkovi (za ktorého záväzky sa zaviazali ručitelia) a sporom vedeným pred rozhodcovským súdom, je ústavne udržateľný. Na základe uvedeného nie je možné vyhodnotiť sťažnostnú námietku k non-arbitrabilite prejednávaneho rozhodcovského sporu za dôvodnú.

III.3. K námietke porušenia princípu rovnosti:

26. Sťažovateľ v tejto časti ústavnej sťažnosti namieta (i) procesný záver krajského súdu, ktorý nevzhladol nedoručenie dohody o demontáži predmetu lízingu za kvalifikovaný nedostatok konania, keďže nešlo o listinu, o ktorú sa rozhodcovský súd opieral pri svojom rozhodnutí, a súčasne aj (ii) právny záver najvyššieho súdu o menej rigidnom prístupe pri naplnení dôvodu na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní, a to s akcentom na účel, zmysel a systematiku tohto zákona.

27. Ústavný súd najprv z pohľadu zákonných náležitostí ústavnej sťažnosti podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde poukazuje na to, že v odôvodnení ústavnej sťažnosti chýba relevantné vymedzenie toho, aké konkrétne skutočnosti mal daný dôkaz (dohoda o demontáži predmetu lízingu) ozrejmiť, resp. aký vplyv malo mať vyjadrenie žalobcov k tomuto dôkazu na rozhodnutie vo veci samej. Uvedený nedostatok odôvodnenia ústavnej sťažnosti ešte viac oslabuje sťažnostný argument o porušení princípu rovnosti v dôsledku nedoručenia tohto dôkazu. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že k ochrane základných práv a slobôd nemôže pristupovať formalisticky, ale musí skúmať, či medzi namietaným pochybením súdu a tvrdým porušením základného práva existuje príčinná súvislosť. Okolnosti odôvodňujúce existenciu tejto príčinnej súvislosti musí uviesť sťažovateľ, keďže ústavný súd z úradnej povinnosti neskúma skutkový stav.

28. Na základe takto oklieštenej skutkovej situácie, ktorou ústavný súd disponuje, možno konštatovať, že len hypotetické tvrdenie sťažovateľa o tom, že informácia z tohto dôkazu môže viesť k významnej procesnej obrane mu nepochybne nepomáha pri spochybnení záveru všeobecných súdov, ktoré nevzhladli porušenie zásady rovnosti v rozhodcovskom konaní. Rovnako nezaváži ani námietka, že odvolací súd svojvoľne prejudikoval irelevantnosť vyjadrenia žalobcov k dôkazu, keďže z obsahu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v bode 38, na ktorý v plnom rozsahu poukázal aj najvyšší súd (bod 47 napadnutého rozsudku), vyplýva preskúmateľná úvaha odvolacieho súdu pri vyhodnotení dokazovania, ktorá viedla k záveru o neporušení zásady rovnosti v rozhodcovskom konaní. Preto možno súhlasiť s najvyšším súdom, že iba samotný nesúhlas s riadne odôvodnenými závermi konajúcich súdov ohľadom toho, čo bola alebo nebola porušená zásada rovnosti v rozhodcovskom konaní významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 420 CSP, resp. § 431 CSP.

29. Vo vzťahu k namietanému redukujúcemu prístupu všeobecných súdov zohľadňujúceho význam a povahu nedoručeneho dôkazu, resp. k namietanému nesprávne právnemu posúdeniu veci vo vzťahu ku interpretácii § 26 ods. 5 (druhej vety) zákona o rozhodcovskom konaní treba konštatovať, že manérovací priestor ústavného súdu pri posudzovaní otázky

ústavnoprávnych limitov kontradiktórnosti, ktoré sám v nadväznosti na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (por. bod 67 napadnutého rozsudku najvyššieho súdu) nastolil, je značne zúžený. Ústavný súd sa aj preto stotožnil s právnym záverom najvyššieho súdu, ktorý je v okolnostiach danej veci racionálnym príklonom k menej rigidnému prístupu vo vzťahu k princípu kontradiktórnosti. V prospech správnosti tohto právneho názoru svedčí riade odôvodnená argumentácia najvyššieho súdu, ktorý pri riešení predmetnej právnej otázky (i) zohľadnil poňatie zrušenia rozhodcovského rozsudku ako krajného prostriedku nápravy a súčasne (ii) cez teleologický a najmä systematický výklad zrozumiteľne (s akcentom na tretiu vetu § 26 ods. 5 a § 27 zákona o rozhodcovskom konaní) vysvetlil nelogickosť sťažovateľom preferovaného doslovného výkladu § 26 ods. 5 druhej vety zákona o rozhodcovskom konaní.

30. Pokiaľ takto formulovanému právnemu názoru prechádzala kvalitatívne spôsobilá myšlienková, analytická a hodnotiacia činnosť najvyššieho súdu sprevádzaná náležitým odôvodnením, tak mu ústavný súd z ústavnoprávneho hľadiska nemôže nič vytknúť.

31. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde, ktoré dáva v záujme racionality a efektivity konania ústavnému súdu právomoc posúdiť prijateľnosť návrhu pred tým, než dospeje k záveru, že o návrhu rozhodne meritórne nálezom. Za zjavne neopodstatnenú považuje takú sťažnosť, keď uplatnené námietky nie sú spôsobilé spochybniť ústavnosť napadnutého rozhodnutia. Tak je to aj v tomto prípade. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľom prezentované pochybnosti o ústavnej udržateľnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nemôžu byť základom toho, aby bolo možné dospieť k záveru o porušení práva na spravodlivý súdny proces podľa ústavy a dohovoru.

P o u ě e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. mája 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu